

John Griffiths MS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

29 Ionawr 2024

Annwyl John,

Diolch am y gwahoddiad i roi tystiolaeth ichi am y gyllideb ddrafft ar 18 Ionawr. Yn ystod y sesiwn, addewais y byddwn yn ysgrifennu i ddarparu rhagor o wybodaeth am rai meysydd.

Gweithio gyda llywodraeth leol i sicrhau bod y rhai sydd â hawl i dderbyn cymorth y dreth gyngor yn ei gael

O 21 Mawrth i 7 Mai 2022, cafodd ymgyrch ei chynnal gan Lywodraeth Cymru i godi ymwybyddiaeth o gymorth y dreth gyngor. Roedd yr ymgyrch yn debyg i'r ymgyrch honno a lansiwyd yn 2019 ynglŷn â chymorth y dreth gyngor. Cafodd hysbysebion wedi'u targedu eu defnyddio i hysbysu'r cyhoedd am ostyngiadau ac esemptiadau'r dreth gyngor y gallai fod ganddynt hawl iddynt. Roedd y gwahanol grwpiau a dargedwyd fel a ganlyn:

- Pob oedolyn – Cymraeg
- Pob oedolyn – Saesneg
- Gofalwyr
- Unigolion Anabl
- Unigolion sy'n derbyn Credyd Cynhwysol
- Aelwydydd incwm isel
- Unigolion ag amhariad meddyliol difrifol
- Pobl sy'n byw ar eu pennau eu hunain
- Myfyrwyr

Cafodd slipiau ymwybyddiaeth eu dosbarthu i awdurdodau lleol i'w cynnwys mewn llythyrau atgoffa a gwysiau sy'n ymwneud â'r dreth gyngor, ynghyd â phosteri i'r awdurdodau eu harddangos mewn lleoliadau amlwg. Anfonodd Llywodraeth Cymru hefyd becyn cymorth digidol i randdeiliaid allanol a sefydliadau. Ar y cyfan, mae ymateb y cyhoedd i'r ymgyrch hon wedi bod yn gadarnhaol.

Cafodd Siarter Budd-daliadau Cymru ei lansio yn ddiweddar, ar 22 Ionawr, gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip. [Siarter Budd-daliadau Cymru | GOV. CYMRU](#) Mae'r Siarter yn gyfres o ymrwymadau sylfaenol ar gyfer cydweithio tuag at ddarparu Budd-daliadau Cymru sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, ac mae'n ganolog i'n

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

gwaith i symleiddio system Budd-daliadau Cymru. Mae'n berthnasol i'r holl grantiau a thaliadau i unigolion sy'n cael eu llywodraethu gan Lywodraeth Cymru, megis Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, Prydau Ysgol am Ddim, Grantiau Hanfodion Ysgolion ac ati. Cafodd y Siarter ei llofnodi a'i dilysu gan arweinydd pob un o'r 22 o awdurdodau lleol yng nghyfarfod y Cyngor Partneriaeth ar 23 Tachwedd, gan ddangos yr ymrwymiad a rennir i wella mynediad unigolion at gymorth ariannol.

Bydd cyflwyno'r Siarter yn sicrhau bod y nifer sy'n hawlio budd-daliadau yn weladwy ac yn dryloyw. Bydd hyn yn ysgogi gwelliannau i hygyrchedd y system felly, gan alluogi rhagor o bobl yng Nghymru i fanteisio ar eu hawl i gymorth ariannol a sicrhau bod budd-daliadau Cymru yn cael eu gweinyddu mewn modd effeithlon a chyson ledled Cymru.

Mae lansio'r Siarter yn cynrychioli'r cam cyntaf ar y daith i weithio tuag at system fudd-daliadau Cymru gydlynus – nid yw'r daith honno eto ar ben. Byddwn yn gweithio gyda grŵp llywio allanol i ddatblygu camau gweithredu ymarferol tuag at wireddu ein gweledigaeth o system a fydd yn golygu mai ond unwaith y bydd yn rhaid i berson adrodd ei hanes i gael mynediad at yr holl gymorth y mae ganddo hawl iddo.

Bydd gan y grŵp oruchwyliaeth strategol o'r gwaith i symleiddio system Budd-daliadau Cymru a bydd yn defnyddio ymrwymadau'r Siarter i lunio cynllun gweithredu a fydd yn cynnwys camau gweithredu wedi'u targedu. Mae'r Grŵp yn dwyn ynghyd arbenigwyr o bob rhan o'r llywodraeth ganolog, llywodraeth leol a'r trydydd sector. Yn ddiweddar, cafodd Fran Targett, sydd a chanddi ddegawdau o brofiad yn y maes, ei phenodi yn Gadeirydd y Grŵp Llywio i yrru'r gwaith yn ei flaen yn gyflym. Bydd y cyfarfod cyntaf yn cael ei gynnal ar 14 Chwefror.

Amrediad o ffynonellau tystiolaeth / data i ddeall barn y cyhoedd am wasanaethau

Arolwg Cenedlaethol Cymru yw un o brif ddulliau Llywodraeth Cymru o wybod beth yw barn pobl am wasanaethau cyhoeddus. Mae wedi cael ei gynnal ers 2012, gan gasglu gwybodaeth oddi wrth tua 12,000 o bobl y flwyddyn am amrediad eang o bynciau gan gynnwys barn am wasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol, ysgolion ac awdurdodau lleol. Defnyddir y canlyniadau i lywio'r broses o wneud penderfyniadau gan Lywodraeth Cymru a sefydliadau cyhoeddus eraill ar draws Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn casglu ac yn cyhoeddi amrediad eang o ddata ystadegol ar wasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys ar ysgolion, y GIG, gofal cymdeithasol a thai.

Bob blwyddyn, mae'r Prif Ystadegydd yn llunio adroddiad Llesiant Cymru sy'n darparu asesiad cyffredinol o gynnydd Cymru tuag at y saith nod llesiant a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Mae ffynonellau pellach o adrannau eraill y llywodraeth sy'n darparu rhagor o dystiolaeth. Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn gyfrifol am Gyfrifiad Poblogaeth Cymru a Lloegr, sy'n rhoi mynediad i Lywodraeth Cymru at amrediad eang o wybodaeth fanwl am boblogaeth Cymru.

Mae nifer o arolygon eraill sy'n cael eu cynnal gan adrannau eraill o'r llywodraeth hefyd yn cwmpasu Cymru, ac mae Llywodraeth Cymru yn darparu rhywfaint o gyllid i hybu'r sampl yng Nghymru. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- Arolwg o Adnoddau Teulu yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) sy'n rhoi modd inni o fonitro lefelau tlodi a chyllid aelwydydd yng Nghymru.
- Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth SYG sy'n darparu amrediad o ddata ar y farchnad lafur a nodweddion y boblogaeth yng Nghymru.

Mae darparu cyllid i hybu maint y sampl yng Nghymru ar gyfer yr arolygon hyn yn golygu bod modd llunio dadansoddiad o'r data ar gyfer Cymru na fyddai'n bosibl ei gyflawni pe bai maint y sampl yn llai.

Diweddariad ar y trafodaethau rhwng y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol a chydweithwyr mewn llywodraeth leol ynglŷn â'r pwysau ar gyllid gofal iechyd

Mae'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol yn cyfarfod â chydweithwyr mewn llywodraeth leol fel rhan o'u cyfarfodydd chwarterol gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC). Cynhaliwyd y cyfarfod diwethaf rhwng y Gweinidogion a CLILC ar 15 Ionawr 2024, a, chyn hynny, cafwyd cyfarfod ar 19 Hydref 2023. Roedd y pynciau a drafodwyd yn cynnwys:

- y cap mewn perthynas â chostau gofal dibreswyl
- parodrwydd ar gyfer y gaeaf
- cydnerthedd y system ac 'Ymhellach yn Gyflymach'
- y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 24-25
- adborth ar flaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'r ymgynghoriad diweddar ar y rhaglen ail-gydbwysu, gan gynnwys datblygu swyddfa genedlaethol, fframwaith cenedlaethol a'r Gwasanaeth Gofal Cenedlaethol

Mewn perthynas â gofal iechyd parhaus a'r hyn sy'n gyfrifoldeb ar y GIG, mae canllawiau clir wedi'u nodi yn Fframwaith Gofal Iechyd Parhaus y GIG. Cafodd 'Gofal Iechyd Parhaus y GIG: Y Fframwaith Gweithredu Cenedlaethol yng Nghymru' ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru yn 2021. Mae'n nodi polisi Llywodraeth Cymru ar gymhwysedd i gael gofal iechyd parhaus, ac mae'n nodi hefyd gyfrifoldebau sefydliadau'r GIG a'r awdurdodau lleol. Mae'r fframwaith hwn wedi bod yn weithredol ers 1 Ebrill 2022.

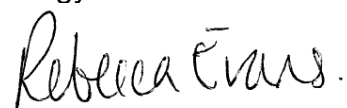
Mae'r fframwaith yn nodi'r broses i'w defnyddio gan y GIG, gan gydweithio â'r awdurdodau lleol a phartneriaid eraill, ar gyfer asesu anghenion iechyd, penderfynu ynghylch cymhwysedd i gael gofal iechyd parhaus a darparu gofal priodol. Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol a byrddau iechyd weithredu gofynion y Fframwaith Cenedlaethol yn llawn.

Un elfen o blith yr amrediad o wasanaethau y mae angen iddynt fod ar waith gan awdurdodau lleol a chyrrff y GIG ar gyfer cefnogi pobl ag anghenion iechyd a gofal cymdeithasol yw gofal iechyd parhaus.

Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i fyrddau iechyd lleol a'u partneriaid gydweithio er mwyn cyflawni'r canlyniadau gorau posibl i ddinasyddion Cymru. Gweithio mewn partneriaeth yn effeithiol, gan integreiddio a gweithredu'r Fframwaith, yw'r egwyddor sylfaenol.

Rwy'n gobeithio y bydd yr wybodaeth ychwanegol hon yn ddefnyddiol ichi.

Yn gywir

Rebecca Evans AS/MS

Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government